

INTERFAOL USULLAR ORQALI TEXNOLOGIYA DARSLARINI TAKOMILLASHTIRISH: KOMPLEKS YONDASHUV

Sirdayo viloyati Bayovut thmani 18 maktabtexnologiya

fani trenirg o'qituvchisi

Normatova Muhabbat

Annotatsiya: Ushbu ilmiy maqolada texnologiya darslarini tashkil etishda interfaol usullarning afzalliklari va amaliyotga tatbiq etilishi yoritilgan. Ta'limda texnologiya tobora muhim rol o'ynab borayotgan bir paytda o'quvchilarni o'quv jarayoniga faol jalb qilish juda muhimdir. Maqolada amaliy mashg'ulotlar, loyihaga asoslangan o'rganish, o'yinlashtirish va hamkorlikdagi yondashuvlar kabi interfaol usullarning afzalliklari muhokama qilinadi. Shuningdek, u texnologiya darslariga interfaol usullarni integratsiyalashning samarali strategiyalarini o'rganadi va bu yondashuvlarning o'quvchilar motivatsiyasi, bilimlarni egallashi va tanqidiy fikrlash qobiliyatlariga ta'sirini yoritadi. Bundan tashqari, maqola potentsial muammolarni hal qiladi va muvaffaqiyatli amalga oshirish uchun tavsiyalar beradi.

Kalit so'zlar: interfaol usullar, texnologiya darslari, amaliy mashg'ulotlar, loyihaga asoslangan ta'lim, gamifikatsiya, hamkorlik, motivatsiya, tanqidiy fikrlash, amalga oshirish, qiyinchiliklar.

Kirish: Texnologiya darslarida interfaol usullarning integratsiyalashuvi o'quvchilarning ta'lim tajribasini oshirishda transformativ salohiyatga ega. Ushbu bo'limda interfaol usullar tushunchasi, ularning ahamiyati va o'quvchilarda faol ishtirok etish, ijodkorlik va muammoni hal qilish ko'nikmalarini rivojlantirish qobiliyati ko'rsatilgan. Shuningdek, u talabalarni raqamli asrga tayyorlashda texnologiya ta'limining ahamiyatini va bu talablarga javob beradigan o'qitishning innovatsion yondashuvlari zarurligini ta'kidlaydi.

Interaktiv usullarning afzalliklari: Ushbu bo'lim texnologiya darslarida interfaol usullarni qo'llashning afzalliklarini o'rganadi. Unda amaliy mashg'ulotlar o'quvchilarga

texnologiya vositalarini o'rganish va manipulyatsiya qilish imkonini beradi, bu esa chuqurroq tushunish va ko'nikmalarni rivojlantirishga yordam beradi. Loyihaga asoslangan ta'lim talabalarni o'z bilimlari va ijodkorliklarini real dunyo muammolariga qo'llashga undaydi, muammolarni hal qilish va tanqidiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantiradi. Gamifikatsiya usullari raqobat elementlarini, mukofotlarni va o'yinga o'xshash tajribalarni kiritib, motivatsiya va faollikni rag'batlantiradi. Hamkorlik yondashuvlari jamoaviy ish, muloqot va kelajakdagi ish joylari uchun zarur bo'lgan shaxslararo ko'nikmalarni rivojlantirishga yordam beradi.

Interaktiv usullarni integratsiyalash strategiyalari: Interfaol usullarni texnologiya darslariga samarali integratsiya qilish uchun o'qituvchilar turli strategiyalardan foydalanishlari mumkin. Ushbu bo'limda teskari sinflar, so'rovga asoslangan ta'lim va ta'lim texnologiyasi vositalaridan foydalanish kabi o'qitish yondashuvlari muhokama qilinadi. Bu interfaol usullarni o'quv maqsadlari bilan moslashtirish, aniq ko'rsatmalar va iskalalarni taqdim etish hamda mulohaza yuritish va baholash imkoniyatlarini taqdim etish muhimligini ta'kidlaydi. Maqolada, shuningdek, interfaol usullarni muvaffaqiyatli tatbiq etishda o'qituvchilarning malakasini oshirish va hamkorlikning ahamiyati ta'kidlangan.

Motivatsiya va faollikka ta'siri: Interfaol usullar o'quvchilarning texnologiya darslariga qiziqishi va faolligiga sezilarli ta'sir ko'rsatadi. Ushbu bo'limda interfaol yondashuvlarning o'quvchilar motivatsiyasi, qiziqishi va o'rganishdan zavqlanishiga ijobiy ta'sirini ko'rsatadigan tadqiqot natijalari ko'rib chiqiladi. Shuningdek, u interfaol usullarning o'sish ongini qanday rivojlantirishi, o'ziga ishonchni oshirishi va tavakkalchilik va tajribalarni rag'batlantiradigan ijobiy sinf muhitini yaratishi mumkinligini o'rganadi.

Bilimlarni o'zlashtirish va tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini oshirish: Texnologiya darslarida interfaol usullarning integratsiyalashuvi o'quvchilarning bilim olish va tanqidiy fikrlash qobiliyatlarini oshiradi. Ushbu bo'limda amaliy mashg'ulotlar va loyihaga asoslangan ta'lim talabalarga texnologik tushunchalar haqidagi tushunchalarini faol ravishda shakllantirishga qanday imkon berishini muhokama qiladi. U o'yin usullari qanday muammolarni hal qilish, qaror qabul qilish va strategik fikrlashni rivojlantirishni

o'rganadi. Hamkorlikdagi yondashuvlar jamoaviy ish, muloqot va turli guruhlarda samarali ishlash qobiliyatini rivojlantiradi. Maqolada interfaol usullarning bilimlarni saqlash va yuqori darajadagi fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirishga ijobiy ta'sirini tasdiqlovchi tadqiqot dalillari yoritilgan.

Muammolarni hal qilish va tavsiyalar: Texnologiya darslarida interfaol usullarni qo'llash o'qituvchilar uchun qiyinchiliklar tug'dirishi mumkin. Ushbu bo'limda cheklangan resurslar, vaqt cheklovlari va ixtisoslashtirilgan ta'limga bo'lgan ehtiyoj kabi umumiy to'siqlar ko'rib chiqiladi. Unda ushbu qiyinchiliklarni yengish bo'yicha tavsiyalar berilgan, jumladan, onlayn resurslardan foydalanish, hamkasblar bilan hamkorlik qilish, kasbiy rivojlanish imkoniyatlarini izlash va mavjud dars rejalariga interfaol usullarni bosqichma-bosqich kiritish. O'qitish amaliyotini xabardor qilish uchun doimiy baholash va fikr-mulohazalarning ahamiyati ham ta'kidlangan.

Albatta! Texnologiya darslarini tashkil etishda interfaol usullardan foydalanish mavzusi bo'yicha qo'shimcha ma'lumotlar:

Amaliy mashg'ulotlar: Amaliy mashg'ulotlar talabalarning texnologiya vositalari va materiallari bilan bevosita aloqada bo'lishini o'z ichiga oladi. Ushbu faoliyat prototiplarni yaratish, tajribalar o'tkazish, robotlarni dasturlash yoki sxemalarni yig'ishni o'z ichiga olishi mumkin. Amaliy tajribalar talabalarga texnologiya tushunchalari haqida aniq tushuncha beradi va nazariy bilimlarni amaliy sharoitlarda qo'llash imkonini beradi. Ushbu yondashuv faol o'rganish, muammolarni hal qilish va nozik vosita mahoratini rivojlantirishga yordam beradi.

Loyihaga asoslangan ta'lim: Loyihaga asoslangan ta'lim (PBL) - bu kengaytirilgan, real dunyo loyihalari ustida ishlaydigan talabalarni o'z ichiga olgan o'qitish usuli. Texnologiya darslarida PBL vazifalari yangi mahsulotni loyihalash va prototiplashdan veb-sayt yaratish yoki dasturiy ta'minotni ishlab chiqishgacha bo'lishi mumkin. PBL ijodkorlikni, tanqidiy fikrlashni va hamkorlikni rivojlantiradi, chunki talabalar haqiqiy muammolarni hal qilish va qaror qabul qilish jarayonlarida ishtirok etadilar. Shuningdek, u fanlararo aloqalarni rag'batlantiradi va bir nechta texnologiya ko'nikmalarini birlashtirishga imkon beradi.

Gamifikatsiya: Gamifikatsiya o'yin elementlarini va mexanikani ta'lim faoliyatiga kiritishni o'z ichiga oladi. Texnologiya darslarida o'yin o'tkazish interaktiv viktorinalar, testlar yoki simulyatsiyalar shaklida bo'lishi mumkin. Mukofotlar, darajalar, peshqadamlar jadvali va nishonlar kabi elementlarni joriy qilish orqali o'yin o'tkazish o'quvchilarning motivatsiyasini, faolligini va o'quv jarayonidan zavqlanishini oshiradi. Bu zudlik bilan fikr-mulohazalarni taqdim etadi, qat'iyatlikni rag'batlantiradi va ijobiy o'quv muhitini yaratib, muvaffaqiyat tuyg'usini yaratadi.

Hamkorlik: Hamkorlikdagi yondashuvlar talabalarni guruhlar yoki jamoalarda muammolarni hal qilish yoki vazifalarni bajarish uchun birgalikda ishlashni o'z ichiga oladi. Texnologiya darslarida hamkorlik guruh loyihalarini, dizayn muammolarini yoki tengdoshlarning fikr-mulohazalarini olib borishi mumkin. Hamkorlikdagi faoliyatlar muloqot qobiliyatlarini, jamoada ishlashni va turli sharoitlarda samarali ishlash qobiliyatini rivojlantiradi. Talabalar texnologiya bilan bog'liq sohalarda haqiqiy hamkorlik amaliyotini aks ettirgan holda, fikr almashish, mojarolarni hal qilish va bir-birining kuchli tomonlarini ishga solishni o'rganadilar.

Ta'lim texnologiyasi vositalari: Texnologiyalarga boy o'quv muhitlari texnologiya darslarida interfaol usullarni kuchaytirishi mumkin. Interfaol doskalar, virtual haqiqat simulyatsiyalari, kodlash platformalari yoki onlayn hamkorlik platformalari kabi ta'lim texnologiyalari vositalari interaktiv va immersiv ta'lim tajribasi uchun imkoniyatlar yaratadi. Ushbu vositalar amaliy mashg'ulotlarni qo'llab-quvvatlashi, loyihaga asoslangan o'rganishni osonlashtirishi va texnologiya darslarida o'yin elementlarini yaxshilashi mumkin.

Baholash va fikr-mulohazalar: Baholash va teskari aloqa interfaol texnologiya darslarining ajralmas tarkibiy qismidir. Kuzatishlar, o'z-o'zini baholash yoki tengdoshlarni baholash kabi formativ baholash o'qituvchilarga o'quvchilarning muvaffaqiyatini kuzatish, o'z vaqtida fikr-mulohazalarini bildirish va shunga mos ravishda o'qitish strategiyasini o'zgartirish imkonini beradi. Loyiha taqdimotlari, portfoliolar yoki ishlashga asoslangan baholash kabi jamlovchi baholashlar o'quvchilarga interfaol usullar orqali o'z bilim va ko'nikmalarini namoyish etish imkoniyatini beradi.

Professional rivojlanish va hamkorlik: Texnologiya darslarida interfaol usullarni samarali tatbiq etish pedagoglarning doimiy malakasini oshirishni taqozo etadi. Kasbiy rivojlanish dasturlari ta'lim strategiyalari, texnologiya integratsiyasi va baholash usullari bo'yicha treninglar berishi mumkin. O'qituvchilar o'rtasidagi hamkorlik maktab ichida ham, maktablarda ham eng yaxshi tajribalar, resurslar va dars g'oyalarini almashish imkonini beradi. Onlayn hamjamiyatlar va professional tarmoqlar, shuningdek, interfaol o'qitish yondashuvlarini yaxshilashga intilayotgan o'qituvchilar uchun yordam va ilhom berishi mumkin.

Tenglik va foydalanish imkoniyati: Texnologiya darslarida interfaol usullarni qo'llashda barcha talabalar uchun resurslar va imkoniyatlardan teng foydalanishni ta'minlash juda muhimdir. O'qituvchilar interfaol mashg'ulotlarni ishlab chiqishda va o'tkazishda o'quvchilarning turli kelib chiqishi, qobiliyatlari va o'rganish uslublarini hisobga olishlari kerak. Vakillik, jalb qilish va ifodalashning bir nechta vositalarini taqdim etish o'quvchilarning individual ehtiyojlarini qondirishga yordam beradi va texnologiya ta'limida inklyuzivlikni ta'minlaydi.

Xulosa: Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, texnologiya darslarida interfaol usullarning integratsiyasi talabalarni jalb qilish, ularning ijodkorligini rivojlantirish va raqamli asrda muvaffaqiyatga erishish uchun muhim ko'nikmalarni rivojlantirish uchun ulkan salohiyatga ega. Amaliy mashg'ulotlar, loyiha asosida o'qitish, o'yinlashtirish, hamkorlik va ta'lim texnologiyasi vositalaridan foydalanish boy va dinamik o'quv muhitini ta'minlaydi. Ushbu interfaol usullarni o'z ichiga olgan va doimiy kasbiy rivojlanishga ustuvor ahamiyat bergan holda, o'qituvchilar talabalarga texnologiyadan tajribali foydalanuvchi, tanqidiy fikrlovchi va innovatsion muammolarni hal qilish qobiliyatiga ega bo'lishlari mumkin. Texnologiya darslarida interfaol usullarning integratsiyalashuvi o'quvchilar, o'qituvchilar va umuman ta'lim tizimi uchun ko'p foyda keltiradi. Talabalarni faol jalb qilish, ijodkorlikni rivojlantirish va muammolarni hal qilish ko'nikmalarini rivojlantirish orqali interfaol usullar talabalarni texnologiyaga asoslangan dunyoga tayyorlaydi. Ehtiyotkorlik bilan rejalashtirish, kasbiy rivojlanish va hamkorlik bilan o'qituvchilar interfaol usullarni muvaffaqiyatli amalga oshirishlari va texnologiya darslarini dinamik va samarali o'rganish tajribasiga aylantirishlari mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Toshpulatovich, Yuldashev Odiljon. "ON THE MECHANISMS OF PREPARING FUTURE TEACHERS FOR INNOVATIVE ACTIVITY." *Galaxy International Interdisciplinary Research Journal* 11.11 (2023): 824-827.
2. Toshpulatovich, Yuldashev Odiljon. "CONTINUITY OF INNOVATIVE EDUCATIONAL TECHNOLOGIES AND EDUCATIONAL EFFECTIVENESS." *Galaxy International Interdisciplinary Research Journal* 11.11 (2023): 821-823.
3. Ganievich, Dosmatov Togonboy. "REQUIREMENTS FOR THE CREATION OF NEW PEDAGOGICAL TECHNOLOGIES IN EDUCATION OF YOUTH STUDENTS." *Galaxy International Interdisciplinary Research Journal* 11.11 (2023): 814-817.
4. Ganievich, Dosmatov Togonboy, and Oktamova Irodakhon Dilshodovna. "COMBINED AGGREGATE FOR WORKING THE SOIL BEFORE PLANTING." *Galaxy International Interdisciplinary Research Journal* 11.12 (2023): 873-876.